

FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI, GAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI KÉPES HETILAP,
A „MAGYAR GAZDASZÖVETSÉG“ KÖZLÖNYE A MAGYAR NÉP SZÁMÁRA.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Egészévre . . . . . 6 korona
Félévre . . . . . 3 korona
Negyedévre 1 korona 50 fillér
Egyes szám ára 14 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
ZSITVAY NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST,
IX. ker., Üllői-út 25. szám. (Köztelek).

K. Lippich Elek.

Ö felsége a király a közoktatásügyi miniszteriumnak egyik buzgó, lelkiismeretes, tevékeny fiatal tisztviselőjét: K. Lippich Eleket nevezte ki az újév első napjaiban miniszteri osztálytanácsossá. A magyar közoktatásügyi miniszteriumban Lippich Elek azóta, hogy Szmrecsányi eltávozott, egyedül és önállóan vezette a magyar művészeti ügyeket, odaadással és hiven szolgálta ezt az ügyet, és nemcsak Wlassics miniszter elismerése kísérte őt munkásságában, hanem a magyar művészeké is, a kik jóakaratu törekvéseit szeretettel viszonzták.

A mostani szomorú időkben, a midőn a magyar festők és szobrászok oly sok oldalról találkoznak rosszakarattal és mellőzéssel, valóságos nyereség ha a művészet ügyeit a miniszteriumban oly ember intézi, a kiből nemcsak jóakarát és buzgalom, de a megkívánt tudás és tájékozottság is bőven megvan. Nem csekélyek azok a feladatok, melyeket az új osztálytanácsosnak meg kell oldania; régóta kívánt terveket megvalósítania és szakítani a művészeti ügyek intézésének eddigi módjával. Lippich Elek képes is lesz erre. A mostani rossz rendszer, vaskalaposság helyett, művészi érzékkel intézi a magyar művészet dolgait. Örömmel üdvözljük új hatáskörében, s tudjuk, hogy semmi jobbat nem kívánhatunk neki, mint hogy az égetően szükséges reformokat mentül sikeresebben és gyorsabban hajtsa végre.

Az új tanácsos fiatal ember, 1862-ben született Kun-Szent-Mártonban s iskoláit, vala-

mint egyetemet Budapesten végezte. Majd Berlinbe ment, a hol egy évet töltött az egyetemen s főleg esztétikai és művészeti tanulmányokkal foglalkozott, mint utóbb európai nagy körútjában. Ez időtájt a lírai költészettel is foglalkozott s Kadocha Elek írói neve alatt két kötete jelent meg. Majd művészeti tanulmányokat írt, a melyek annyira fölkellették Trefort miniszter

figyelmét, hogy 1885-ben meghívta őt a minisztériumba az általa szervezett művészeti ügyosztályba. Azóta szakadatlanul itt dolgozott, míg végre a múlt évben Szmrecsányi távozása után az ügyosztály vezetője lett. Fontos állásában már is nagy eredményeket ért el Wlassics miniszter bizalma és pártfogása mellett. A minisztérium művészi új politikája a művészi társadalom képzése és a művészi képzésnek a közoktatás minden intézményébe való behatolása, mely most oly örvendetesen halad előre. Lippich alapította gróf Dessewffy Aurélnéval szövetkezve a műbarátok körét. Az új tanácsos nemcsak irodalmi pályán tűnt föl, hanem szerző és zenész is.

K. Lippich Elek.

Ujabb időkben valóságos forrongás jelei mutatkoztak a magyar művészek között, mert az állam és társadalom nem foglalkoztatta őket, nem adott nekik annyi munkát, hogy maguknak a tisztességes megélhetést biztosíthassák. Panaszt panasz követett s sok ezrekbe kerülő művészi alkotásaink készítettésénél nem egyszer mellőzték a hazai képzőművészetet, pedig az ma már a fejlettség azon fokára jutott, hogy kiállja a versenyt a külfölddel.

Védd a magyart!

Ha végig tekintünk az egész közéletünkön, sokféle törekvést látunk, a melyek tulajdonképpen mind ugyanazon célú akarják szolgálni. Lássunk csak néhány ilyen újabb törekvést.

A munkások legközelebb törvényt kaptak, mely az *idegen munkások* ellen védi őket. A vagyontalan munkásokat telepíteni akarják, még pedig olyan vidékre, a hol a *magyar nyelv* és szellem terjesztői lehetnek. A főurak azon tanakodnak, hogyan lehetne az *idegen birtokosokat* kiszorítani Magyarországból. Gazdatisztjeink mozgalmat indítottak, hogy *idegen gazdatisztjeiket* ne alkalmazzanak magyar földön. Tessék összegezni mindezeket s levonni a következtetést. Nem azt jelenti-e mindez, hogy kezdjük belátni, hogy a *magyar faj* immár védelemre szorul.

Pusztulunk, veszünk. Népünk még legjobban megőrizte a magyar faj őstulajdonait, de elszegényedett, mert természetes vezetőit elvesztette. Új, idegen elemek befolyása alá került, kik sorsa iránt közömbösebbek voltak, sőt még ki is zsákmányolták védtelen helyzetét. Középbirtokos osztályunk tönkre ment. Helyüket elfoglalták a földesurak. Tíz-husz család birtoka egy kézbe futott össze. Középnemeseink legnagyobb része földönfutóvá vált s most szaporítják a hivatalnokok inséges seregét. Ők egy husból, egy vérből valók voltak a néppel. A kik helyüket elfoglalják, azokat a néphez semmiféle vérbeli vonzalom, a földhöz semmiféle hagyományos szeretet nem köti. S a magyar mind aggasztóbb mértékben jut át idegen kezekbe. Az új birtokosokat nem hatja át a magyar nemzeti szellem, egy részük még nyelvünket sem beszéli. A közélettel nem törődnek, intézményeinket nem támogatják, magyar művészet, tudomány, ipar bennük istápolóra nem talál. Céljuk csak az, hogy minél több legyen a föld jövedelme, a melynek nagy részét a külföldnek juttatják. Meglazítják a magyar társadalomban az összetartást, kiirtják a nemzeti eszméket, idegen szokásokat, idegen gondolkodást ültetnek közénk.

A földdel együtt így foglalják el lassanként a társadalmat is az idegenek, mert igaz mondás az, hogy kié a föld, azé az ország. Sorvad a nemzeti szellem s mi, kik látjuk ezt, szomoruan sóhajtok fel, vajjon mi sors vár reánk, ha így haladunk! Fajunk pusztulásának jelei immár védekezésre ösztönözik a társadalmat. Kezdünk gondolkozni róla, *hogyan védjük meg a magyart* ebben az országban, a hol ezer év óta magyarok laknak.

Nagy feladat az, hogy megtartsuk magunknak az országot, melynek jó részéből már-már kiszorított bennünket az idegen élelmesség. Ezt tétlenül nézték harmincz éven keresztül. Reánk vár most a kötelesség, hogy megegyeszer elfoglaljuk ezt a hazát.

Hogyan lehet megoldani ezt a nagy feladatot? Igen egyszerű titka van ennek. *A magyar védje a magyart*. Nyelvünkől, ősi szokásainkból ne engedjünk. Védelmezzük fajbelleinket az idegenek kizsákmányolása ellen. Csak magyar iparcikket vásároljunk, vételeknél, eladásoknál s minden üzleti viszonyban magyar embernek adjuk az előnyt. Hisz az idegenek is ezzel az összetartással tettek szert olyan nagy hatalomra. Csak ennyit tegyen mindegyikünk, már is célú érünk. Pedig mindez nem sok, saját kölykeit, saját otthonát még a tigris is megvédi!

Ha minden egyén megteszi a maga kötelességét, a mit a fajszeretet parancsol, akkor a többi feladatot könnyű lesz végezni. De ha egyéni kötelességünknek eleget nem teszünk, ne várjuk se a némettől, se a francziától, hogy megvédje a magyart.

A katonatisztek fizetésemelése.

A delegációk most állapítják meg a közös költségvetést, azaz azokat az állami kiadásokat, a melyek Magyarországot és Ausztriát közösen terhelik. Ilyenek a közös hadsereg költségei is, a melyek a jövőben jelentékenyen emelkedni fognak. Elhatározták ugyanis, hogy a katonatisztek fizetését fel-emelik s ez a fizetésemelés nekünk erre az évre kerek tízmillió koronánkba kerül, azután pedig évenként 14 millió korona több kiadással terhel bennünket.

Tekintetbe véve a Magyarországon olyannyira nyomasztó pénzsükséget s látva, hogy napról-napra szegényedünk, gondolkodóba esik az ember, vajjon okos dolog-e ezt az óriási összeget odadobni a közös hadseregnek, mikor magunk is koplalunk? Annyi bizonyos, hogy a katonatisztek fizetése nem valami fényes, de mennyire rosszabb helyzete van a tisztviselőknek a polgári életben! Hadnagy már 20 éves korában lehet az ember, összes fizetése felmegy ekkor 2400 koronára. Ezzel szemben egy törvényszéki aljegyző, aki 16 évig tanult, örülhet, ha egy 1200 koronás álláshoz juthat. De hány alsóbbgraduális tisztviselő van, a ki nagy családjával együtt 2400 koronán aluli jövedelemből kénytelen tengeni s ebben vénül meg. Pedig lám, ezekhez a polgári tisztviselőkhöz mégis csak több közünk van, mint a katonatiszt urakhoz, akik még hozzá bennünket kutyába vesznek. S a polgári tisztviselő itthon költi el pénzét, a közös hadsereg pedig, mint tudjuk, még ipari szükségleteit is idegenből szerzi be. Mi csak az adó után s kardlapozások után veszünk tudomást erről a fényes társaságról. S mégis a mi szegény tisztviselőink számára nincs pénz, katonáéknak jut 14 millió. Felfordult állapot ez.

Reméljük azonban, hogy a magyar országgyűlésnek is lesz szava a fizetés-felemelés ellen s meggondolják honatyáink, szabad-e ilyen fényűzést megengedni magunknak, mikor az ország nyomorúságban van.

A politikai helyzet.

A képviselőház, mely még mindig szünetel, e hó közepe táján megint megkezdi üléseit. A tárgyalásra váró kérdések között igen izgalmasnak ígérkezik a *véderő-javaslat* tárgyalása, a mikor a szolgálati idő megszorítását fogják sürgetni s a közös hadsereg nyelve és szelleme miatt heves vitákat várhatunk. El kell dönteni majd azt is, hogy a *katonatiszti fizetések felemelésére* joga volt-e a magyar delegációnak, vagy a parlamentet illeti-e meg a döntés joga. Mindamelllett a vita aligha fog egy hétnél tovább tartani s aztán kisebb javaslatok és sürgős természetű jelentések közbevetése után elővehetik az *1900-iki költségvetést*, melyet két hét alatt le lehet tárgyalni. Így február közepére a terminushoz kötött javaslatok el lesznek intézve. Ezek után következnek a *kvóta-javaslat*, mely szintén terminushoz van kötve, tudniillik június végéig ez is elintézendő. Míg a parlamentnek első néhány heti munkája tart, azalatt teljesen rendbe kell hozni az osztrák állapotokat, hogy a közösen elintézendő ügyek most már alkotmányosan rendeztessenek el. *Széll Kálmán* mostani bécsi tartózkodása alatt sűrű tanácskozásokat folytat az osztrák illetékes körökkel, hogy a kiegyezési ügyeknek és a kvótának parlamenti elintézése Ausztriában is biztosítva legyen. A magyar kormány ragaszkodik ahoz a feltételhez, hogy az osztrákok alkotmányos uton léptessék életbe a kiegyezést. Az új osztrák miniszterium kinevezése már csak napok kérdése, úgy, hogy a mikor a magyar parlament összeül, már félig-meddig tisztázva lesz az is, hogy létre jön-e a béke a németek és csehek között?

A király minisztere.

Néhány lap arról ad hírt, hogy *gróf Széchenyi Manó*, a király személye körüli miniszter tárczájától megválni készül. Érdekesnek tartjuk felemlíteni ez alkalomból, hogy az 1848-iki törvényhozás ez állást olyan kiváló politikusoknak vagy olyan előkelő egyéneknek szánta, kiknek szava súlylyal birjon a király legbelső tanácsában s így lön az első ilyen miniszter herczeg Esterházy Pál, kinek nagyobb tekintélye volt akkor egész Európában, mint sok uralkodónak. A miniszter egyuttal a magyar külügyminiszter teendőit is végezte s így szavát a külügyekben is érvényesíté. Külön külügyi hivatala volt a bécsi magyar miniszternek s a monarchia külügyi politikáját herczeg Esterházy rövid hivataloskodása alatt is tényleg befolyásolta. Az 1867-iki kiegyezéssel a közös külügyi hivatal és miniszterium felállítván, a személy körüli miniszternek e hatásköre annyiban módosult, hogy a magyar miniszter tevékeny részt ugyan nem vesz a külügyek intézésében, de tanácsa mindig meghallgatandó. A vezéreszmének megfelelőleg választotta ki Deák és gróf Andrássy első ilyen alkotmányos miniszterül Festetich György

grófot, az ország legtekintélyesebb főurai egyikét, kinek távozása után báró Wenckheim Béla, királyunk kedvence foglalta el a diszes helyet és érvényesíté az ország érdekében nagy befolyását. Tiszának volt köszönhető az is, hogy e fontos befolyást teljesen elvesztettük, mert jelentéktelen egyénekkel töltötte be, sőt Tisza tanítványa, Bánffy jó darabig teljesen betöltetlenül hagyta e nagy állást. Most már az ily elődök után igen nehéz helyzete volt gr. Széchenyinek, kinek becsületes igyekezetén nem mult, hogy a régi állás fényét visszanyerhesse. Reméljük, hogy Széll Kálmán erre a fontos pontra az ország legtekintélyesebb, legkiválóbb tulajdonságokkal és valódi hazafiui önzetlenséggel buzgolkodó főuraink valamelyikét fogja állítani.

Harez a szentesi mandátumért.

Nem kevesebb, mint négy jelölt van a szentesi képviselőségre, amely mint megirtuk, akként jött üresedésbe, hogy *Sima Ferencz* az eddigi szentesi képviselő esődbe került és különböző törvénybe is ütköző eselekményei révén összekülönbözött a képviselői álláshoz manap füződő méltósággal. A képviselőház egyszerüen elvette tőle ezek miatt az okok miatt a mandátumát. Négy jelölt van a szentesi mandátumra: ugymint *Dienes Márton*, a Kossuth-párt jelöltje, *Pázmándy Dénes*, akit Ugron és Bartha Miklós támogat, a harmadik jelölt dr. *Molnár Jenő*, a kinek a részén *Sima* és szentesi hivei vannak s végre a negyedik a szociálisták jelöltje: *Mezőfi Vilmos* fővárosi agitátor, akinek a fővárosi rendőrséggel is többször meggyült már a baja, tehát komoly számba nem jöhet.

Hogy milyen viaskodás folyik a szentesi fókáért, azt eléggé megvilágítja az alábbi Szentesről vett tudósításunk:

A szentesi mandátumért most folyó háboruban a függetlenségi testvérpártok között végleg kenyértörésre került a dolog. A legujabb, szinte késhegyig menő mérkőzés a mult vasárnap történt Szentesen, hol a képviselőjelöltek programbeszédjüket tartották. Vasárnap este egész tábor érkezett Budapestről Szentesre: *Dienes* támogatására odautaztak *Kossuth*, *Endrey*, *Leszkay* és *Kováthly* képviselők, *Pázmándy* segítségére pedig *Ugron*, *Visontai* és *Polónyi*, míg *Molnár Jenő*t *Sima* és pártja fogadták. Legszebben *Kossuth*kat fogadta a nép, ami arra indította a *Pázmándy*- és *Sima*-pártot, hogy megkíséreljék a megegyezést, ami nem jött létre köztük s mikor délelőt *Pázmándy*ék a piacon gyűlést akartak tartani, éppen *Sima Ferencz* és pártja volt az, mely azt megakadályozta. Alig állt fel ugyanis szólásra a *Pázmándy* érdekében Szentesre érkezett *Ugron* Gábor, *Sima* — aki táborával közvetlen a szószék mellett foglalt állást, oly éktelen lármát ütött, hogy *Ugron* nem juthatott szóhoz.

Legalább fél óra hosszat állt *Ugron* a szószéken

és többször bele is kezdett beszédébe, de *Sima pártja nem engedte szóhoz jutni: tulkiabálta.* Végre is ott kellett hagynia Ugronnak a szószerket. A jelenlevő képviselők rendkívül izgatottan tárgyalták a szólás-szabadság ellen elkövetett eme merényletet s *Hentaller Polónyival* együtt kijelentette, hogyha ilyen előzmények után Sima mégis megválasztja *Molnárt*, *ők kiverik a Házból.* — Ha igaz a hír, hogy ezt a botrányt Sima provokálta, úgy valóban ez új függetlenségi affér. De még különösebbnek tartjuk azt, hogy *Sima éppen volt vezére*, Ugron Gábor ellen küzd ilyen fegyverekkel. Eféle eljárással Sima el fogja idegeníteni magától azt a néhány embert is, aki eddig harczait rokonszenvvel kísérte. Ugron Gábor később egy fogadó lépesdjéről mégis szólhatott a néphez s társai szintén beszélhetek. Ugy látszik, oly izgalmas lesz a szombati választás Szentesen, minő kevés volt az országban.

A tanoncnevelés szervezése.

Mezey Péter székesfővárosi bizottsági tag a tanoncnevelés ügyében indítványt készül beadni a székesfőváros közgyűléséhez. Mielőtt azonban indítványát a közgyűlés elé vinné, az iparoskörök véleményét óhajtotta megismerni. Ezért előzőleg betejesztette indítványát az országos egyesülethez, mely a következő:

Az összes hazai iparosok érdekei azt kívánják, hogy a tanoncügy végre-valahára olyan rendezett állapotot nyerjen, hogy az egész iparosság megelégedését nyerje meg. A legközelebbi időben járnak le a 10 éves ipartörvények, ezek módosítása újból napirenden lesz, szükséges tehát, hogy a tanoncügy végleges orvoslást nyerjen.

A jelenlegi helyzet ki nem elégítő, mert tanonczul használni egy 12 éves gyermeket a ki egyuttal iskolát is látogasson, vagy az egyiknek, vagy a másiknak válik hátrányára. Nem tanul a fiu az iskolában, mert törődött testnek nem az iskolára van szüksége, hanem inkább pihenésre. Így 2—3 évi iskoláztatásnak alig van valami eredménye. Egy iparosnak nincs másra szüksége, mint hogy jól levelezni tudjon, üzletéhez szükséges rajzokat, számadásokat könyvvitelt stb. megtanulja; ezt, minekelőtte tanonezznak adják, kell, hogy megtanulja, ezt pedig 12 éves fiu még nem képes elsajátítani; kell, hogy az 14 éves korig tanuljon. A jelenlegi viszonyoknál fogva a szegény szülők erre nem képesek; már a 12 éves korig való iskoláztatás is nagy megerőltetésbe kerül a polgárságnak, ezért szükséges, hogy a nagyméltóságú miniszter ur kerestessék meg, tegyen intézkedéseket arra nézve, hogy a szegény gyermekek iskoláztatását lehetővé tegye ingyen iskoláztatás, ingyen könyvek ellátásával.

De különösen a nagyméltóságú miniszter ur arra kéressék föl, hogy intézeteket állítson fel, a hol a gyermekek 12 éves koruktól 14 éves korukig nevel-

etésben és teljes ellátásban, tanításban részesüljenek. Az állam az esti iskolákra is költ; költsenek a városok is, tehát ha már költeni kell, akkor költsön egy szerves nevelő intézetre, a minnek meg lesz a gyümölcse. A jelenlegi törvények ezt még eddig nem tették. Szükséges tehát, hogy a törvények módosittassanak következőleg:

1-ször tanonczul csak 14 éves gyermeket vehetnek fel és csakis olyat a ki 6 elemiit végezett.

2-ször: törvény hozandó a szegény gyermekek iskoláztatásáról, mely szerint csak az intézetben neveltek vehetők fel mint iparostanonczok;

3-ször: addig is, míg a jelenlegi viszonyok megszüntethetők lesznek, ingyenes iskoláztatást engedélyezzenek és a szegény gyermekek részére könyvek, írószerek adományoztassanak;

4-szer: az ország minden részében tanoncznevelő intézetet állítson fel, ott 14 éves korukig nevelésben, tanításban részesítse a gyermekeket, hogy az iparágaknál általán jól nevelt és tanult gyermekek lehessenek tanonczul alkalmazhatók.

Végre a jelenlegi esti iskoláztatások megszüntessenek.

KÜLFÖLD.

Angol-bur háboru. A dél-afrikai harcztér egy hét óta nagyot változott. Lapunk mult számában jeleztük French angol tábornokról, hogy győzött és elfoglalta Koleszberget, hanem ez a hír is csak angolul volt. Újabb jelentések szerint Koleszbergnél majdnem tönkre verték az angolokat. French tábornok hivatalosan bevallja veszteségét, mely szerint elfogták hat tisztjét és százhat emberét, a csatateren maradt ezeken kívül négy tisztje és száznégyszáz embere.

Ladysmithben szintén meleg napokat élnek az angolok. Withe tábornok fényvetítők által jelezte a Tugela tulsó partján táborozó Buller fővezérnek, hogy a helyzet tarthatatlan. Erre Buller tábornok újra támadott, hogy átkelhesse a folyón és fölszabadítsa Ladysmithet, de keményen megverték. Vesztesége nagy, hanem a részleteket megtudni ezideig nem lehetett. A győzelmes burok fővezére, a derék Joubert elhatározta, hogy Ladysmithet szüntelen támadni és bombáztatni fogja, míg végre elbánik vele.

Meg kell még említenem Gatacre tábornok verektségét Sterkstromnál, honnan még részletes jelentést nem közöltek, de angol részről is beismerik, hogy nagyon megverték. A harcztér minden oldaláról a burok győzelmi hírei érkeznek, a mi annál félelmesebb az angolok részére, mert újabban nem várnak támadásra a burok, hanem mindenfelé ők támadják az angolok hadállásait. Ladysmith eleste már csak napok kérdése, s bár jan. 5-én nagyobb áldozatokkal folytatták az ostromot, azóta szakadatlan tart a küzdelem éj és nap. Sőt azt az örvendetes hirt jelentik a burok részéről, hogy Buller seregének megverése után Joubert a burok fővezére veszi át Ladysmithnél az ostrom vezetését.

Élet-halál harcztot vivnak a harcztéren a legközelebbi napok alatt, mert a burok csak egy összetört hadsereg maradványát akarják meghagyni az oda érkező Roberts új fővezérnek, és ha ez sikerül a buroknak, akkor az új angol fővezér nyilatkozata, melyet előbbi számunkban szósz szerint közöltünk — beteljesül.

Oroszország mozgósít. Londonban nagy izgatottságot keltett, hogy az oroszok Ázsiában egy nagy hadtestet mozgósítottak és helyezték át Kusk városba. Ez a város csak háromnapos járásra van Herat erődtől és tudvalevőleg Herat erőd az Afgan tartományok legerősebb vára, ugynevezett kulcsa. Oroszország és Anglia érdekei itt találkoznak és aligha sikeresen nem fogja fölhasználni az angolok kényes helyzetét Oroszország Indiában. Egy tekintélyes orosz lap hetykén jegyzi meg, hogy most már tüntethet Anglia tengeri hatalmával, nem ér semmit vele, mert az orosz vasuton mehet Indiába.

Lefoglalt hajók. A „Bundesrath“ és „Hercog“ nevű német postagőzösöket tudvalevőleg az angol ezirkáló hajók lefoglalták a Delagoa-öbölben, mely a délafrikai harcztér legközelebbi kikötője. A nevezett hajók szabadon becsújtása ügyében német részről megtették az óvó felszólalást, de elintézését nem nyertek. Németországban e miatt általános a zugolódás.

Ujabb angol készülődés. Az angol kormány rendeletet adott a „Maxim“ gyorstüzelő ágyugyárnak, hogy annyi ágyut készítsen, a mennyit a gyár ereje elő képes állítani. A németországi „Krupp“-gyár nagymennyiségű lövedéket szállít Angolországának. A napokban fogják hajóra szállítani a nyolczadik angol hadtestet, hogy a délafrikai harcztérre küldjék, evégből a kormány több gyorsjárású gőzöst bérelt a hajótársulatoktól.

Előfizetőinkhez.

A „Független Ujság“ jan. 1. számával a hatodik évfolyamot kezdtük meg. Az elmúlt évfolyamok minden száma hű tüköre azon törekvésünknek, hogy a „Független Ujság“-ban szépen kiállított, tartalmas, minden irányban tájékoztató, tanulságos és szórakoztató ujságot nyujtsunk előfizetőinknek. Büszkeségünket képezi, hogy ebbeli törekvéseinket siker koronázta, mert dicsekvés nélkül mondhatjuk, hogy a magyar hírlapirodalomban egyetlen egy lap sincs, a mely a „Független Ujság“-gal a versenyt fölvehetné és lapunk az ország minden részében el van terjedve, jeléül annak, hogy a „Független Ujság“ által követett irányzat olvasó-közönségünknek izlését és igényeit teljes mértékben ki tudta vivni.

Azok a törekvések, a melyek működésünket eddig is irányították, a jövőben is vezérszálunkat fogják képezni. Valamint a multban, azonképen a jövőben sem fogunk megszűnni első sorban a **vidéki gazdaközönség boldogulására szükséges törvényhozási és társadalmi intézmények** létesítését sürgetni; igyekezni fogunk gazdasági közleményeinkkel a **jövedelmező gazdálkodás elveit terjeszteni**; mulattató czikkeinkkel **szívet-lelket nemesítő szórakoztatást nyujtani**; képeinkkel a **hazai és külföldi hírneves férfiakat ismertetni** és a **hazai művészet jelesebb termékeit bemutatni**; végül levelesszekerényünkben a **mindennapi élet körében fölmerülő minden kérdésben tanácsot adni.**

Bizton reméljük, hogy eddigi előfizetőink nemcsak maguk fogják a „Független Ujság“-ot továbbra is támogatni, hanem igyekezni fognak **uj előfizetőket is szerezni.**

Az előfizetési ár, az új pénzszámítás szerint

Egész évre 6 korona, félévre 3 korona, negyedévre 1 korona 50 fillér.

Kérjük az előfizetési pénzeket a t. előfizetőknél megküldött postautalványon **koronákban kiírva** mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be, **mert azok a t. előfizetők, akiknek előfizetése még mult év december 31-én járt le, ezen a számon kívül már csak egy számot kapnak.**

Hazafiúi tisztelettel

A „FÜGGETLEN UJSÁG“

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

MI UJSÁG?

A vértanuk emléke. Az aradi vértanuk mauzoleumának üggye hosszas vajudás után végre a megvalósulás felé közeledik. A törvényhatósági bizottság ugyanis egy tizenhárom tagú bizottságot küldött ki azzal a megbizással, hogy tegyen előterjesztést, miként örökíthetné meg Arad a 48—49. év fenségesen tragikus emlékét. A bizottság hosszas tanácskozás után abban állapodott meg, hogy legszebb emléket a város a vértanuk mauzoleumának felépítésével emelhetne. A terv pénzügyi részét úgy vélik megvalósíthatni, hogy a város által millenniumi emlékül megszavazott 20,000 forintot erre a célra fordítják s a hiányzó összeget pedig sorsjáték útján szerzik be. A mauzoleum egyben kulturpalota is volna, a melyben a Kölesey-egyesület nyilvános könyvtára is elhelyezést nyerne a vértanuk ereklyéinek szomszédságában.

A magyar nyelv apostolai. Gömör-Kishontmegye a tótajku községek ama tanítóit, a kik a magyar nyelvet sikerrel terjesztették, újév alkalmából jutalomban részesítette. A megjutalmazott tanítók közül száznyolcz forintot kapott Pál Béla rimabrézói evangélikus elemi iskolai tanító, ötven forintot Bokor János markuskai evangélikus és Bahéry János susányi katolikus iskolai tanító, negyven forintot Román János helpai és Német János szelcei evangélikus tanítók, harmincz forintot Danis János ratkói, Hrvol Dániel derencsényi, Engler Pál klenőczy evangélikus és Tihanyi Lajos ujtantavölgyi állami iskolai tanító.

A főváros közbiztonsága. A több mint félmillió lakossal bíró fővárosban nem valami példás közbiztonsági állapotok uralkodnak. Az államrendőrség főkapitánysága a közigazgatási bizottság rendes havi ülésén előterjesztett december havi jelentéséből közöljük a következő adatokat: A személy- és vagyonbiztonságot kielégítőnek mondja

a jelentés. A vagyon elleni büncselekmények száma 913 volt és 1124 büncsetben fejezte be a rendőrség a nyomozást. Oly eset, mely körülményeinél fogva, vagy a kár nagysága miatt külön felemlitendő volna, nem fordult elő. Az említett büncselekmények tetteseinek nagyobb részét sikerült kinyomozni és az illetékes ügyészségnek átadni. A kir. bíróságok hatáskörébe tartozó büncselekmények miatt decemberben 248 egyént tartóztattak le, kik közül 158-at a bíróságokhoz kísérték át. Közigazgatási elbánás alá került 1744 egyén; ezek közül kiutasított 291, eltolonczoltatott 237. A mindenkorra kiutasítottak hatan voltak, mind külföldi.

Egy pékinas tűzhalála. Ujvidékről írják, hogy a szomszédos Hódsághon borzasztó tűzhalált halt Fischer József pékinas. A 15 éves gyereket éjjel két órakor az éjjeli őr felköltötte s az álmos fiu meggyújtva a petróleumlámpát, föl akarta akasztani a szegre. Ez azonban leesett, a lámpa a földre zuhant s a fiu annyira összeégett, hogy mire mestere segítségére jött, már halva volt.

Párbaj a boltban. Székesfehérváron két kereskedősegéd Kovács Imre és Bató Sándor, Márián Péter fűszerüzletében unalmukban seprűvel czélozgatnak egymásra. A tréfa közben Bató az üzlet egyik sarkában egy flóberpuskát vett észre s most seprű helyett azt kapta a vállához. A másik segéd ettől nem ijedt meg, hanem tovább folyt a tréfa. Egyszerre csak Batónak elsült a fegyvere s a golyó hasban találta Kovácsot, ki azonnal össze-rogyott. A súlyosan sebesült kereskedősegédet a kereskedelmi kórházba szállították.

Rossz szomszédok. Pány községben e hó 5-én halálos kimenetelű verekedés volt Halavács János és Csarnai József ottani lakosok között. Halavács és Csarnai szomszédok voltak egymással, mindkettőnek felnőtt fia és leányai voltak. Jómódban élt mind a kettő s így a két szomszéd család leányai, a kik már rég időktől fogva ellenséges viszonyban állottak egymással, valami legény-história miatt, a fényűzés tekintetében egymást felül akarták mulni. Ujévkor történt, hogy Halavács leánya a templomban leszólta Csarnai leányát s e miatt Csarnai leánya sirva panaszkodott otthon. A leány testvére, Csarnai József bosszút forralt ezért s az elmúlt héten csakugyan végre is hajtotta. E hó 5-én ugyanis a Csarnai-fiu az utczán találkozott a Halavácsék leányával s azt több leány előtt arczul verte. Erre aztán kitört a háborúság a két szomszéd között s még aznap a kertben a család férfitagjai botokkal felfegyverkezve, összetűztek. Folyt a veszekedés nagyban, a mikor Halavácsné egy fejszét kapott, s azzal az öreg Csarnai Józsefet úgy vágta fejbe, hogy halva maradt a harc-téren. E nem várt esetre a verekedést rögtön abba-hagyták és értesítették a csendőrséget, a kik úgy Halvácsnét, mint a verekedésben részt vett többi család tagokat bekísérték a járásbírósághoz.

Kirabolt kereskedő. Vakmerő rablást követtek el eddig ismeretlen tettesek Tökésen. Schlesinger Eliás tőkési lakos nagykereskedő házába, e hó 5-én éjjel ismeretlen tettesek behatoltak s előbb a házban volt két nőeséledet, azután pedig Schlesingert és nejét megkötözték, mind-

annyijukat levitték a pinczébe és az ajtót rájuk zárták. Mikor ez megtörtént, hozzáláttak a lakás és a pénztár kiürítéséhez. Először a Wertheim-kaszát a Schlesingertől elvett kulcsesal nyitották fel s 4000 forint készpénzt s mintegy 6000 forint értékű váltót és több kötvényt vettek ki és vittek el. Azonkívül nagy mennyiségű ruhát és ágyneműt, mintegy 800 ft értékű ékszert vittek el. Ugy látszik, a rablók előre készültek a rabláshoz, mert két kocsival jelentek meg Schlesingernél, s megrakodva távoztak onnan. A községben csak másnap reggel tudták meg az esetet, a mikor Schlesingert és hozzátartozóit a szomszédok kiszabadították. A rablás elkövetésével a szomszéd községbeli Schlesinger adóseit gyanúsítják, annál is inkább, mert a rablók a Wertheim-kaszában volt váltókat és kötvényeket mind elvitték, ezeket pedig legnagyobb részt a szomszéd községbeli lakosok állították ki, a kik Schlesingernek részben vásárolt árukért, részben pedig kölcsön vett pénz után maradtak adósi. A csendőrség most ez irányban folytatja a nyomozást.

Hettyey püspök s a magyar szó. Hettyey Sámuel pécsi püspöknek, a nemeslelkű és kiváló főpapaak egy újabb hazafias cselekedetéről kapunk hírt megint. Pécs város legnagyobb templomában, a belvárosi plébánia templomában eddig németül is prédikáltak. Ez természetesen a régi időkből maradt így. A város többször kérte már az egyházi hatóságot, hogy a templomból küszöböljék ki a német nyelvet. Hettyey Sámuel püspök most elrendelte, hogy a templomban ezentúl csak magyar egyházi beszédet mondjanak. A püspök intézkedését a város lakossága nagy örömmel fogadta.

Inség Zemplénben. Zemplénből írják, hogy rövid pár hónap alatt 20,000 ember vándorolt ki Zemplén-megyéből Amerikába, s most arról a megdöbbentő dolgról kapunk hírt, hogy több járásban éhínség lépett fel. Az inség enyhítésére most a szinnai, sztropkói és homonnai járásokban inség-bizottságok alakultak, a melyek az inségesek részére pénzt és élelmet gyűjtenek. A megye törvényhatósága 2000 koronát szavazott meg az inségesek részére, egyszersmind felkérte a kereskedelemügyi minisztert, hogy az inségeseket közmunkával lássa el és e végből állami segédelmet folyósítson. A miniszter most 28,500 koronát utalványozott ki, a melyet szét fognak osztani a teljesítendő közmunka ellenértékeül.

Oltár elől a koporsóba. Érsekújváron Winkler Viktória, egy odavaló előkelő család leánya, ki csak nemrég tartotta eljegyzését egy lugosi fiatalemberrel, öngyilkos lett. Ujév napján ugyanis vőlegénye felutazott Érsekújvárra menyasszonyához. Ekkor valamin összeszólalkoztak s a vőlegény haraggal vált meg tőle. A leánynak azóta annyira megváltozott kedélyállapota, hogy hozzátartozói figyelemmel kísérték. A napokban levelet kapott vőlegényétől, melyben szemrehányással illeti őt s egyuttal tudtára adja, hogy végkép lemond róla. A leány azonban e lemondásba nem tudott belenyugodni s egy őrizetlen pillanatban forgópisztolyal föbe lötte magát s azonnal meghalt.

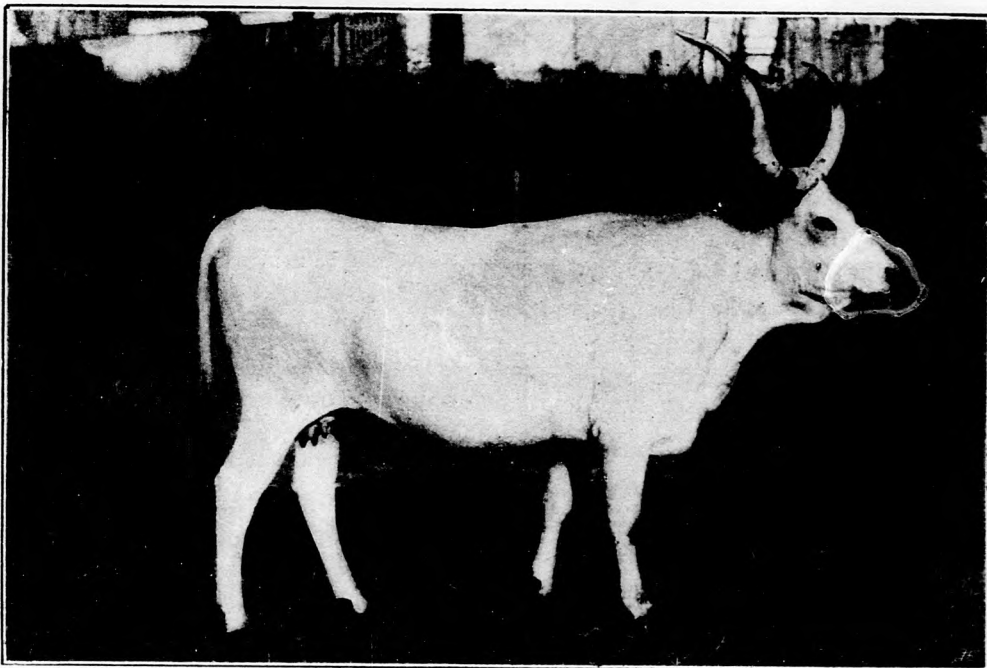
Magyar istentisztelet Boszniában. Sarajevóban karácsony másodnapján tartották a protestáns templomban az első magyar istentiszteletet. Az ottani evang. lelkész, Schäfer Lajos végezte előkelő közönség előtt. Nemcsak Sarajevóban, hanem egész Boszniában ez volt az első magyar istentisztelet. Sarajevóban ezentúl minden hónapban lesz magyar istentisztelet.

GAZDASÁGI DOLGOK.

Egy kiváló erdélyi tehén.

A szegedi kiállítás megmutatta, hogy hazánkban nemcsak a külföldről behozott idegen tarka marhák tenyésztése mily elterjedt és magas fokon álló, hanem azt is, hogy emellett a mi viszonyainknak annyira megfelelő és az Alföldön egyáltalában nem nélkülözhető szürke magyar marhák tenyésztésére is mind nagyobb gondot fordítanak és ennek a tenyésztése is oly nagy figyelemben részesül, mint a külföldi marháé. Erre pedig igen nagy szükség van. Mert bármily kiváló tejelő és hizó állatok legyenek a tarka marhafajták, azok fölülte igényesek, csak igen nagy gondozás és kiváló takarmányozás mellett szolgáltatnak jó eredményeket, míg a magyar marha a mostohább bánásmód mellett is megállja a helyét és ami fő, olyan igás ökröket szolgáltat, amilyent semmiféle más marhafajától nem várhatunk.

Tudjuk jól, hogy az igás jószágban az erdélyi ökrök sokkal keresettebbek, mert ezek zömök, erős törzs mellett rövid, erős lábakkal bírnak, nagy erőt képesek kifejteni és a takarmányozás iránt igénytelenek. Az erdélyi tehének pedig jobb tejelők, mint az Alföldön nevelt fehér magyar marháé. Ezért az erdélyi marha mind nagyobb jelentőséget nyer és csak hálával tarthatunk azoknak a kiváló erdélyi tenyésztőknek, a kik az erdélyi marha tökéletesítésén fáradoznak. Ezek egyik legjelesebbje gróf *Wass Béla* Mező-Záhon, a kinek itt képben bemutatott gyönyörű tehene a szegedi kiállításon az első diszoklevelet is nyerte meg. Erdemes, hogy lapunkban megörökítsük.

Magyar tehén gróf *Wass Béla* mező-záhi gulyájából.

A borjunevelésről.

A haszonvétel szerint a szarvasmarhánál következő jellegeket lehet megkülönböztetni: 1. igavonó-jelleg, 2. husmarha-jelleg, 3. tejelő-jelleg.

A tenyésztő nemcsak az ellés utáni napon kezdi működését a fiatal állatra érvényesíteni, de már az ébrénykorban. A tenyészállatok gondos kiválasztása, azok okszerű etetése nagyban hozzájárulnak a magzat czélirányos kifejlődésére az anya méhében.

Ez alkalommal következő körülmények tartandók szem előtt:

A bikához ne osszunk be tulsok tehenet, legföljebb 50 drbot évenként. Czélszerű a bikát lehetőleg sokáig megtartani, mert 3. és 4. évében nemzi

a legerőteljesebb borjakat. Minthogy pedig három év alatt valamely bika utódai már tenyészképesek a rokon tenyésztés elkerülése czéljából ajánlatos, minden 4—5 évben valamely idegen tenyészettől új bikát szereznni be.

A tehenet vemhessége alatt jól, de nem hizlaló

takarmánnyal tartjuk és gondunk legyen, hogy a takarmány azon ásványi anyagok tekintetében, melyek a magzat csontjainak fejlesztésére szüksége van, ne szenvedjen hiányt. Kilugzott, ázott széna, szeszmoslék nem czélszerűek, inkább adjunk naponta egy kanálnyi takarmánymeszet vagy csontlisztet a takarmányra. Az egészséges réteken termelt jó széna képezi mindig az állattartás alapját. Ugy intézkedjünk továbbá, hogy az ellés előtt két hónappal a fejés abba hagyható legyen, hogy a tehén a tejben kiválasztandó anyagokat a magzat minél erőteljesebb kifejlődésére használhassa.

Legjobb, ha az ellés februártól április végéig történik, mert bebizonyult, hogy a téli száraztakarmányozás után eső borjak jóval erőteljesebbek, mint azok, melyek a zöldtakarmányozás folyamában elletnek. Ott azonban, a hol a tejiaczon értékesítetik, úgy kell beosztani a borjazást, hogy a fejőstehenek száma egész évben egyenlő legyen.

Amint a borju a világra jött és a tehenpokla eltávolodott, az anyatehenet úgy állítjuk a borjakat

elválasztó rekesz mellé, hogy legalább 2 m. széles állást kapjon és szomszédai a borjut szopás közben ne zavarják vagy ne tiporják s az anya nyugodtan lenyalhassa. A borju azután a borjuállásba kerül, melynek talaja jól be van hintve száraz alommal s innen csak szopásra eresztik az anyához és pedig eleinte naponta ötször, később azonban csak háromszor, a tőgyet azután minden szopás után tisztára ki kell fejetni. Ez különösen a bőven tejelő tehénfajtáknál nagyon fontos, mert különben a tej a tőgyben eltorosodik és a borjunak ártalmára lehet. Tejgazdaságokban a borju legalább négy hétig szopik, hol husmarhát tenyésztenek, ott a borjut 8—12 hétig hagyják szopni, sőt tovább is, míg az mindent nem eszik. Simmenthalban legújában a borjak hathónapos korukig szopnak, minek következtében az előbb híres tejelőmarha alakjára a husmarhához közelít s inkább kiállításra való példányokat létesít.

A fiatal állat takarmányozása annak egész jövőjére határozó. Könnyen emészthető bő takarmánnyal a zsírképzést mozdítjuk elő, és pedig a tejelőképeség és a esontok fejlődésének rovására. Kevésbé bő táplálék, legeltetéssel járó testmozgás változó időjárás mellett a esontokat erősíti, az állatokat edzettebbekké teszi s az emésztő- és tejkészítő szervek kifejlődését vonja maga után. Anélkül, hogy a fejős teheneknek szánt borjakat koplaltatni akarnók, inkább ajánljuk a szálas, mint az abraktakarmányok etetését. Ezeket szem előtt kell mindig tartani a tenyésztőnek.

Ha a borjut négyhetes korában választjuk el, az nem megy még bögés és más fájdalomnyilatkozatok nélkül; ezélszerű az anyatehenet régi helyére vagy a bika mellé kötni, hol könnyebben felejtí borját.

A borju azután édesanyja egész tejét kapja, s ha már igen jól iszik, a teljes tejből lassankint 1—1 l.-rel kevesebbet s ennek helyébe 1—1 l. lefőlözött tejet kap tőgyemeleg állapotban. Ha már a borju csak lefőlözött tejet kap, ügyeljünk, hogy az meg ne savanyodjék, s hogy a borju azt ne mohón igya meg, mert különben hasmenés vagy kólíka keletkezhetnek. Későbbben savanyu tejet is etethetünk s ez több okból ajánlható is oly helyen, hol annyi sovány tejjel rendelkezünk, hogy a borjak hathónapos korukban is tejet kaphatnak. Abrak-takarmányképen zabot, árpadarát, malátaesirát adhatunk. Legyünk mindig figyelemmel a borjak testi fejlődésére, legalább havonként mázsáljuk őket, s a súlygyarapodáshoz képest több takarmányt adjunk nekik. Az elválasztott borjakat azután legjobb a legelőn tartani, a meddig csak lehet.

Vegyesek.

A birkák, mint taraczkpusztítók. A taraczk irtására igen jónak bizonyult a taraczkos földekre mindaddig birkákat hajtani, míg azokat egészen kopárrá legelték; körülbelül tíz nap mulva a taraczk újból kihajt, mire a birkákat újra ráeresztjük. Mintegy nyolcz

nap mulva a területet sekélyen felszántjuk és azonnal megboronáljuk. Amint most a terület újból ki-zöldül, ismét birkákat hajtunk reá, melyek most már nem csak a zöld hajtásokat rágják le, hanem a gyökereket is megeszik. E szántást és legeltetést a szükséglethez képest ismételjük, végül jó keskeny barázdákat fogván, mélyen felszántjuk és meggyő-ződhetünk róla, hogy a következő évben taraczk nem fog mutatkozni.

A különböző növények fagyállósága. A táplálkozás mérvével szoros összefüggésben van. Az olyan növény, melynek elegendő táplálék áll rendelkezésére, biztosabban áttelel s egyuttal az állati ellen-ségeknél is biztosabban ellenáll, mint az, a mely táplálékban hiányt szenved. Ahol tehát erre szükség van, a fiatal és ennélfogva gyenge növényzetnek, könnyen felvehető tápanyagot kell nyújtani azáltal, hogy őszszel szuperfoszfáttal, kénsavas ammoniak és mérsékelt mennyiségű chilisalétrommal megtrá-gyázzuk. Rózsa és buza trágyázására vetés előtt vagy azzal egyidejűleg 200—400 kg. szuperfoszfátot és kénsavas-ammoniakat és mintegy 80—100 kg. chilisalétromot szórhatunk el kat. holdanként. Mész-szegény talajon megelőzőleg még oltott mésznek felhintése is ajánlatos. Az ilyen módon megtrágyá-zott vetés a rövid őszi fejlődési időszak alatt is jól megerősödik, dus levélzetet és mélyen a földbe ható gyökérzetet fejleszt s így a telet jól kiállja. Hüvelyes zöldbabot igen jól el lehet tartani, ha a hüvelyes babot, még mielőtt lenne a szem igen kifejlődött volna, száraz időben leszedjük, a fonalakat róla le-fejtjük, egy pillanatra forró vízbe mártjuk és miután egészen kihült, valami edénybe rétegezzük úgy, hogy legalól jön egy réteg egészséges szőlőlevél, erre egy 7—8 cm. vastagságú réteg hüvelyes bab, azután megint szőlőlevél, úgy, hogy legfelül is egy réteg szőlőlevél legyen. Ekkor az egészet valami súlylyal lenyomatjuk, úgy mint a káposztát szoktuk, végül annyi sósvízzel öntjük le, hogy az valamivel följebb álljon mint a bab, később pedig mindig annyi sósvizet öntünk utána, mennyi abból elpárolog.

Most jelent meg

Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán

az Orsz. Magy. Gazdasági Egyesület titkárai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptára

1900-ra.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ezen hatodik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár“ minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár“ ára a „Független Ujság“ előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

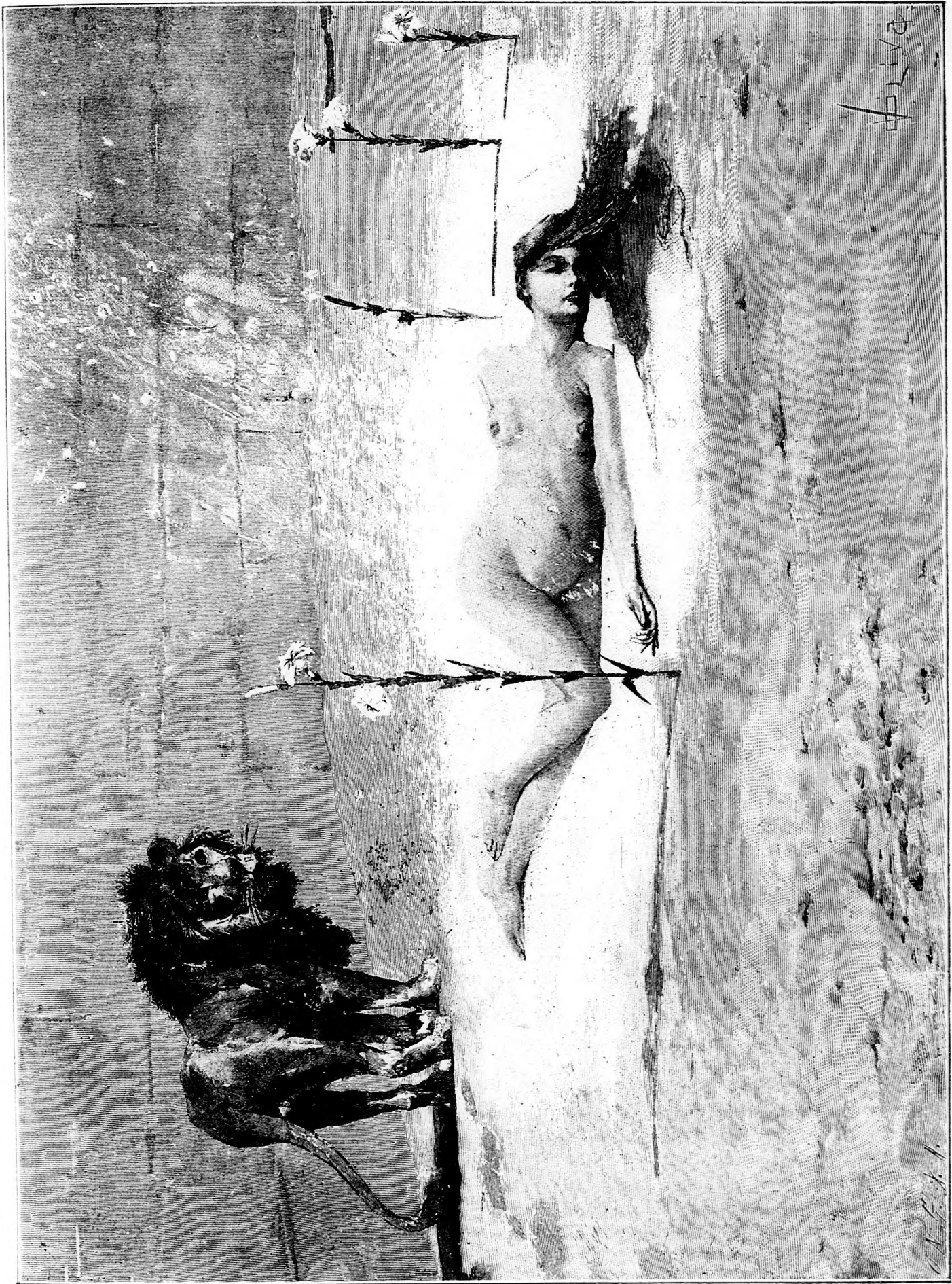
1 forint 60 krajczár.

Megrendelhető

a „Független Ujság“ kiadóhivatalában,

BUDAPEST,

IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

MARTIR A KERESZTÉNÜLDÖZÉS KORÁBÓL.

MULATTATÓ.

Bacsó András.

Bacsó András megölt egy embert. Az utszélien halva találták Kerekes Istvánt, fején tátongó sebbel, mellette egy fokos, Bacsó András fokosa volt.

Miért tette? Azt mondják szerette a bírónőját Esztert, már jegyben is jártak, viselték egymás gyűrűjét, akkor lett Kerekes István a falu jegyzője, akkor kezdett a bíró házához járni, s addig settenkedett a lány körül, addig hizelkedett a bírónál, míg egy napon Eszter visszaküldte Bacsó András gyűrűjét s a magáét kérte.

A naptól kezdve András nem ment többé a bíró házához, de Eszter gyűrűjét nem adta vissza, voltak nála százszor érte, de ő mindég csak azt felelte, majd máskor.

Szerette azt a lányt nagyon, ki neki ezt a gyűrűt adta, melyhez nehéz eskü kötötte Esztert, hogy nem megy máshoz, csak ahhoz, ki azt viseli.

Bizott Bacsó András a leány adott szavában, reménykedett, hogy tán mégis az övé lesz, talán kiábrándul Kerekes István gazdagságából s elfogadja az ő tisztességes, munkás kezét.

Csalódott. — Kerekes István mindenét odaigérte, mondta, hogy tenyerén hordozza, bearanyoztatja. Eszter ingadozott egy pillanatig, félt az átoktól, mit maga mondott saját fejére, de ingadozását legyőzte az apja, s félig kényszerítve, félig akarva, hozzáment Kerekes Istvánhoz.

Mikor a templomban összeadta őket a pap, akkor látta Bacsó Andrást sápadtan a templom oszlopához támaszkodva, s kezén volt a gyűrű, az Eszter gyűrűje, melyhez annak boldogsága volt kötve, — aztán eltűnt a faluból s elvitte magával a gyűrűt s elvitte Eszter boldogságát.

Kár volt azért a derék, szorgalmas emberért, viselje bűnét az a gonosz asszony, szép, délezeg férfi volt, magas, karesu, — jó gazda, — s bizony megbánhatta azt Eszter, hogy nem neki adta a kezét.

Kerekes Istvánné meg is bánta százszor. Eleinte jól ment neki, de az ura egyszerre megszerette a bort, koresmázni kezdett, s lassan-lassan eluszott a tanya, a ház, az Eszternek ígért aranygyűrűt, nem hordozta az asszony a kezén, megfogta azt a maga átka, mert elvitte Bacsó András a gyűrűjével minden boldogságát, melyre esküdött.

Korhely lett Kerekes Istvánból, javíthatatlan, elzüllött ember, részegen járt haza: hiába intette a bíró, hiába a tisztelendő, nem lett többé becsületes ember.

Egyszer ismét részegen tántorgott az utcán, benyitott az ajtón, a feleségét késő éjjel zokogva találta.

Esztert nyomta a hir, a gond. Elkeserítve a lelke fenekéig, s amint az urát ismét ittasan látta,

szemére vetette, hogy részeges, korhely, s az ittas embert elragadta az indulat, vékony nádbotjával végig vágott a zokogó asszony arcán, hogy az egy szó nélkül összerogyott. Azután elment vissza a koresmába.

Bacsó András eltűnt azóta, nem látta őt a faluban senki. — Pedig akkor ott volt. — Messziről jött nagyon. Megnézni, mit csinál az Eszter. Bujva jött a ház tájához, s ott látta az asszonyt sirni.

Egy részeg ember tántorgott az utcán: András megismerte, ez Kerekes István.

Látta, mint megy be a házba, hogy emeli fel a botját arra, kit ő most is oly nagyon szeret, látta az ütést, azt az ütést, látta, hogy esik végig az a káprázatos szép asszony a padlón, azután látta az embert kijönni, s menni a koresma felé.

Bacsó Andrással felfordult a világ. Azt hitte, hogy Eszter boldog, s lám megfogta a maga átka. — Oly metsző fájdalom szoritja a szívét, s ott az uton odalépett a támolgyó ember elé.

— Ismersz e Kerekes István!

A részeg ember tágra nyitott szemekkel bámult rá. — András?

... Bacsó András megölt egy embert. Halva találták az utfélen Kerekes Istvánt, fején tátongó sebbel, mellette egy fokos. Bacsó András fokosa volt. Mindenki tudta, ki a gyilkos.

Csunya, zimankos idő volt, mikor a pandurok lóra ültek, az országut csonttá fagyott göröngyein csattogtak a lovak patkói: a levéltelen száraz erdő belsejében, a farkasok tanyáján kóborolt egy tépett lelkű rongyos ember, kezén a gyűrű, az Eszter gyűrűje.

Ugy égette, úgy szoritotta az ujját, nem bírta tovább elviselni, hogy zokog most az az asszony, kinek minden boldogságát elrabolta; megverte azt már eléggé az Isten, fel kell menteni saját átka alól.

Eszter zokogott; volt oka zokogni: halvány arcán végiggördültek a könnyek, siratta az urát, vagy talán azt az embert, ki miatta gyilkossá lett... Odakint füttyült a szél, a pandurok kergettek egy gyilkost.

Rongyos felhők rohantak a szürke égen, ontva magukból a hideg esőt, melynek cseppjeit a vihar az üldözött arcába vágta. Meg-megvillant egy-egy puska fénye a sötétségben, a golyók versenyt füttyöltek körülötte a sikoltó széllel, az egyik lesodorta fejéről a kalapot. Az orkán belemarkolt üstökébe, mintha fogná már a fejét, hogy a palossal lesujtsák a törzséről... Bacsó András nem adta meg magát!..

Tajtétkzó lova örületesen vágatott vele a falu irányában. A kis ablakokból kiviláglott feléje egy-egy békés lámpasugár... tekintete kétségbeesve kereste az egyiket, nem ezt, ezt sem... azt ott!

Lova keresztültörte a sövényt, a kutyák vonitva tépték testéről a rongyot. Az üldözött felszakította az ajtós odalépett a zokogó asszony elé. Az asszony felsikoltott.

— András!

— Eszter, itt a gyűrűd!

S mielőtt a csendörök elfoghatták volna, sziven lötte magát.

Tury Zoltán.

SZEGÉNY BARDOCZNÉ.

— REGÉNY. —

A „Független Ujság” számára írta: Péterfi Tamás.

(Folytatás.)

Bardocz Istvánné egy láthatatlan erőből üzetve, szinte önkénytelenül csinált e pereztől kezdve mindent. Bevitte a ruhakötést. És eltudta leánya előtt titkolni fölhevülését... félelmét. Rózsika segített leemelni, s kíváncsian kérdezgette:

— Mi van ebben? Mit hozott édes?

— Ruhanemű van ebben édes gyermekem. Kioldom ezt a bogot, te is segítsd a másikat felbontani!

Mig Bardoczné az asztalkendő két szárnyának keményen megszorított kötését kioldotta, azalatt Rózsika is készen volt a másik kettővel.

— Mennyi móczgunya!?!..*) — csodálkozott a kis leány és úgy tett, mintha nem tudná, hogy ez mire való, pedig hetekkel ez előtt beszélt róla Gyorgye...

— Ugye sok van édes leányom?...

— Egyet fölveszek belőle, a melyik jobban áll, — kezdé gyerekes egykedvűséggel a kis leány.

Tudta, hogy azt azért hozták.

— Ugy, ugy édes gyermekem! — biztatta az édes anyja — aztán ha jól áll: le sem veted... magadon fogod hagyni... azt is lehet hordani mint a másikat.

Bardoczné azalatt gyertyát gyújtott a szobában. Letakarta az ablakokat minden oldalról. Mikor az udvar felőli ablakocsára tette fel a függönyt, mely éppen a Piátre Drákuluj felé nyílt: látta a sziklatetőn a második jelzőtűznek piros lángjait fölesapkodni az ég felé.

*) Havasi oláhok = móczok.

— Ez a második!... — rebegte magában, — már elindultak.

— Édes anyám készen vagyok! — szökött elébe a kis Rózsika, — ugy-e jól áll nekem?

— Pompásan nézel ki kedvesem. Hagyd magadon, ne vesd le, mert nagyon jól áll... .

— Nincsen is szándékomban, de te is öltözz fel édes anyám! — biztatta Bardoczné a kis Rózsika. — Siessünk!... most sietni kell... .

— Rózsikám, gyermekeim! te tudod hogy?...

— Gyorgye beszélt már erről nekem, csak ma nem gondoltam, mert csomag nélkül jött. De ne busulj édes anyám, mi megszabadulunk!

Gyorsan, lázasan ment az öltözködés. Két perc sem telt el és magára hányta Bardocz Istvánné az oláh katrinczákat. A kis ablakhoz sietett megtekinteni a jeltüzeket... csak kettő égett még...

— Rózsikám, édesem! — szólt leányához, — itt az abroszban három oláh szentkép van. Ezeket a falra rakod. A ruháinkat összekötve rejsd el valahová, mig oda leszek.

— Édes anyám hová megy?...

— Atyádat haza hívom. A ruháját addig készítsd elő

a kamarában. Vidd oda az oláh öltözeteket mind.

Megesókolta a leányát. Kiszietett az utcára s a kapuból már oláhuul szólott vissza, hogy vigyázzon mindenre, nehogy a vacsora elsüljön, a mig haza jön!...

II. fejezet.

Gyika hallgat.

Bardocz Istvánnénak az első férje oláh ember volt. Igen boldogan, egyetértésben éltek a szorgalmas bányamunkással, de családi életüknek hatodik évében ott veszett a kötőrónél, mikor a nagy-

Hagyjátok a kisdedeket hozzám jönni!

gát leszakadt most a tavaszon tizenöt éve. A rohanó viz lett a sirja, aranyporral telt iszap a szemfedele, s a feleségén kívül a lezuhanó vizár csendes moraja is megsiratta.

Az özvegyen maradt asszonynak egy fia volt az első férjétől, ki a szerencsétlenség után mult öt éves. A vagyonos oláh rokonai azonban ezt a gyermeket nem hagyták a fiatalon özvegyiségre maradt édes anyánál, hanem magokhoz vették, hogy fölneveljék. Nem volt gyereke egyik nagynénjének sem s a fiura valóban szép vagyon nézett. A fiatal özvegy Kolozsvárra költözött át, hol megismerkedett Bardocz Istvánnal a mostani férjével. A fiáról, kit Gyikának hívtak, nem sokat hallott, de a mi hír jött fölöle: az mind jó volt, s megnyugtató az édes anyának. Gyika igen háládatos fiu volt. Mikor az édesanyja másodszor férjhez ment, a kis hat éves gyerek két tehenet kért a nagynénjeitől, és azt küldötte ajándékba a szegény anyjának. Azóta csupán egyszer járt az édes anyjánál Gyika. Tíz esztendője mult most a nyáron, hogy fölkereste Abrudbányán. Ekkor a kis Bardocz Rózsika ötéves gyerek volt. Kétszer az édesanya látogatta meg a fiát, de messze van a havas rész, hol Gyika lakik. Öt napig tart a rossz ut oda és vissza. Hanem, ha ritkán látta is egymást az édesanya fiával, azért Gyika szüntelen segítette az édest, a mivel lehetett. Sokat nem tudott adni, mert mind a két nagynéni fősvény vala.

A kis Bardocz Rózsika tudta, hogy van neki egy édes bátyja, a kit ötéves korában látott, de nem emlékezett már reá. . . . Ohajtotta volna viszont látni, de a mozgalmas napok bekövetkeztek. Kitért a magyar szabadságharcz. Oláh és magyar harezban állott egymással s a testvérével nem találkozhatott a kis leány.

Amint Bardocz Istvánné a szürkületben fölfelé sietett az utcán, kettőre gondolt a borzasztó pillanatok alatt: megmenteni a férjét először, kit haza küld az oláh ruhát magára felöltetni, aztán az igazgatót feleségével megóvni a veszedelemtől. Olyan kedves, becsületes uriember volt az igazgató, olyan jó lelkű urnő a felesége! Talán Gyorgye is rájuk gondolt, mikor azt a két oláh ruhát elhozta. Mintha csak erre számított volna?! . . . Sietett.

Az igazgató lakása előtt egy magas, erős oláhot látott ácsorogni. Közel ment hozzá, hiszen oláh ruhában, oláhuul beszélt és semmi veszély sem fenyegethette így.

— Jó estét! — köszöntötte oláhuul.

— Jó estét! — fogadta a legény, s megrázkódott e hang hallatára a magas csontos termete.

— Te vagy Gyika? . . . kérdezte Bardoczné, ki a fiára ismert.

— Drága mámi! — könyörgött a legény, — ne beszély most velem! . . .

— Gyika . . . Gyika miért látlak itt?! . . .

— Mámám dráge! — kérte szépen, — menj és végezd a dolgodat, mert elkéssel! . . . A régi lakásodon kerestelek, de elköltöztetek a város végére, s oda nem érkeztem el. Most siess! . . .

— Mennyi idő van Gyika fiam?

— Csak perczek vannak. Sies! De engemet megne szállits ma östve, ha jót akarsz! . . . A mit tehetek teszek. Mikor kijöss a kert ajtónál leszek. . . . Jutyé! jutyé*) . . . — biztatta az édes anyját Gyika.

Bardoczné megsem ölelhette gyermekét, mert az hirtelen elfordult tőle és tovább járkált a félhomályban. Fölsietett a lépesökön tehát az édes anya, de meglepte a Rónay igazgató ur lakásában talált zavar. Alig ismerték föl az oláh ruhában. Legelső dolga volt a férjét megmenteni. Fölrehívta, hogy a fülébe sughassa:

— Szaladj haza István. . . A kis kamrába lépjél be. . . ott találsz egy oláh ruhát, Gyorgye hozta, s öltöz fel gyorsan. . . De szaladj! ne állj meg hazáig, mert csak perczek vannak. . . Rózsika egyedül maradt otthon. . .

Bardocz István hallgatott feleségére és eltávozott az igazgatótól, hol csomagoltak, készültek, szedtek-vettek össze-vissza hányva mindent a nagy zavarban, de az elindulásra, hogy meneküljenek a városból valamikép, nem érkeztek el.

Bardoczné oda sietett a nagyságos asszonyhoz, ki igen szerette a tiszta szegény asszonyt és többször hívta magához azelőtt is beszélgetni.

— Elkésett a butorokkal nagyságos asszony! — sugta csendesen Bardoczné, — hanem a drágaságokat vegye a kezébe és jöjjön velem. Egy rend oláh ruha van a kamarámban részére, egy az igazgató urnak, mert a pakkolás már késő! . . . csak perczek vannak! . . .

Az urnő megértette a szegény asszonyt. Egy szál gyertyával kezében beléptek az oldalszobába, melynek az udvarra nyillottak ablakai. Alig tették be az ajtót magok után: fegyverdurránás hallatszott az utcáról. Először egy, majd több-több. . . .

Bardoczné hirtelen elfujta a gyertyát és megfogta a nagyságos asszonyt, ki elájult a dördülések hallatára, de csak ijedtsége miatt történt ez és rövid ideig tartott. Bardoczné a válságos pillanatban összedelve erejét, megrázta az urnőt.

— Térjen magához, mert itt ölnek meg! . . .

— Jaj . . . elveszitettem a szemeim világát . . . — beszélt az urnő, — nem látok.

— Most sötét van. A gyertyát elfujtam, nehogy meglőjjenek! Érti mit mondok?

— Igen, — felelt Rónayné magához térve, — de ki vagy te? . . .

— Istenem, hát elfeledte . . . a szegény Bardoczné! Gyorsan vegye kezébe a drágaságokat. . .

*) Hamar! hamar! de parasztos kiejtéssel.

hozzám megyünk felöltözni oláh ruhába, hogy ne bántsák ....

Az urnő teljesen magához tért.

— Igen ... igen ... hozom az ékszeremet ... veszem a kis vasládát.

Áttapogatott a szomszéd ajtóig, hol a keresett vasládát megragadta két kezével, de alig bírta kihozni.

— Itt vagy Bardoczné? jere segíts! — hivta közelebb az urnő.

(Folyt. köv.)

Képeinkhez.

Martir a keresztényüldözés korában. Krisztus után a harmadik, negyedik században a keresztények üldözése napirenden volt. A hívőket az uralkodó zsarnok pogány hatalom Jézus hitének, tanításának elhagyására kényszerítette, ha a rábeszélés nem használt, erőszakkal, kínzással is. Az eretnekek korának szomorú idejéből meríti tárgyát mai képünk. Az áldozatot az oroszán rekeszébe dobták; ha nem marcangolja szét, élete mentve van. Azonban hány ezer áldozat közül kerül ki egy is a fenevadak fészkeből ép testtel? A keresztényüldözés korában megtörtént az eset, hogy a fenevadak nem bántották az eléjük kitett áldozatokat.

„Engedjétek hozzám a kisdedeket.“ Az egyház január 14-én ünnepli Jézus szent nevének ünnepét, mely egyuttal utolsó része a karácsonyi ünnepkörnek. Ennek a szép ünnepnek az ábrázolása mai képünk. Jézus tanítván Názáretben egy házban, a nép a gyermekeket nem engedvén a szobába menni, azzal, hogy zavarják a szent tanítást. Krisztus azonban bebocsátván a kis gyermekeket hozzá azt mondotta: „Engedjétek hozzám a kisdedeket, mert ők a mennyek országa!“

Apróságok.

Hogyan él a bur? A derék burok, a kiknek sorsa annyira érdekel mostanában mindenkit, igen jól élnek, a szó köznapi értelmében. Az ősapáik patriárkális életmódja járja még náluk ma is. Hajnalhasadtával az ebédlőben gyűlnek össze a családtagok; megjegyzendő, hogy ez az ebédlő egyszersmind a konyha is. A családfő erre azon mosdatlanul fennszóval elolvas az ó-testamentumból néhány fejezetre valót. Erre a cselédlány, a ki mindig feketebőrű szerezsen, vízzel teli nagy mosdótalat, meg törölközőt hoz be. Előbb a családfő, azután a család többi tagja mossa és töröli meg arcát, kezét időrend szerint. Ekkor azután asztalhoz ülnek mindannyian. A családfő imát mormol, melyet a többi fennszóval utána mond, majd a reggelijébe kezd mindenki. A

reggeli rendszerint fekete kávé, meg vajás kenyér. A nők külön asztalnál reggeliznek. A bur ember ruházata nadrágból, meg bő kabátból telik ki; a mellény, meg nyakkendő ismeretlen fogalom náluk. A nők rendkívül egyszerűen járnak s a fűzőt természetesen hiréből sem ismerik. Ha valamelyik bur fiának megtetszik a szomszéd lánya, elsőbben is a tulajdon édesapjának szól róla. Ha ettől kedvező választ kapott, megnyergeli paripáját, értékes szőnyeget vet rá takarónak, azzal elindul választottja szüleihez. Ott elsőbben az apánál jelentkezik, a kinek elmondja szándékát. Az apa rendszerint nem ad határozott választ, hanem fiaihoz utasítja a kérőt. Hogyha azután a kérő személye megnyerte a család tetszését, fölötte érdekes jelenet játszódik le alkonyat táján. A mennyasszony édesapja benyit leánya szobájába, hosszú gyertyát helyez az asztalra, meggyújtja, azzal jóéjt kíván és magára hagyja a sarokba megvonuló párt. Ez a czeremónia a jele annak, hogy a leányt odaadják kérőjének. A szerelmes pár együtt marad mindaddig, míg a gyertya végig nem égett. Ekkor a vőlegény felkél és jövendőbeli sógorainak szobájába tart. A bur embernek vendégszeretete határtalan. Hetek hosszat ellehet a vendég a bur ember házában s úgy ellátják mindennel, mint a frissen érkezettet. Csak a gyalogjáró vendéget fogadja bizalmatlanul. Meg nem tudja fogni ugyanis a derék bur, hogyan akadhat ember, a ki nem a lován utazik. A rabszolgatartást rég ideje kiküszöbölték a burok s a kik szerezsen szolgálatukba fogadnak, a leghumánusabban bánnak azzal.

Betűtalány.

X et né sz i ö ö röt HAJ i.
né á ta ö ö ta

A megfejtők között egy regénykötetet fogunk kisorsolni.
Megfejtési határidő: január 20.

Lapunk 1. számában közölt számrejtvény megfejtése:

„Boldog ujévet kíván e lap olvasóira Sz. Gy.“

Helyesen fejtették meg: Nagy Ibolyka, Fehér Ödönné, Vajda János, Abonyi katolikus munkásegylet, Palánki József, Röth Pál, Mére István, Horváth Pál, Baráth János, Tóth István, Krisztinus Lajos, Bernát Titusz, *Jász-Jákóhalmai olvasókör*, László Endre.

A sorshuzásnál a *Jász-Jákóhalmai olvasókör* neve jött ki elsőnek, hova a kitűzött jutalomdíj gyanánt Ábrányi K.: „Az élet tarkaságaiból“ rajzok és elbeszélések kötetét küldöttük meg.

LEVELES-SZEKRÉNY.

P. L. A délafrikai háborúról mi is hozunk képet. Már jövő számunk részére kész lesz a győzelmes burok tizenyolez vezérének arc képe. Üdvözlét.

Szötsi Mihály urnak. A Thomas-salakból 1600 négyszögöl területre kora tavasszal a vetés előtt hintsen el 2—2½ métermázsát, ezt azután a szántással keverje bele a földbe. — **Nagy Dénes** urnak. Nyulzapuka beszerzése végett forduljon Mauthner Ödön magkereskedéséhez (Budapest VI. Andrassy-ut 23.) — **Olvasókör Homok.** Intézkedtünk, hogy a Magyar Gazda-Szövetség „Hangya” fogyasztási szövetkezeti központja a fogyasztási szövetkezet alapszabályait önöknek megküldje. A Hangya igazgatósága a szövetkezet megalakításában is szívesen segítseinkre van, ha reánk hivatkozva hozzáfordulnak. Címe: „Hangya” fogyasztási szövetkezeti központ, Budapest, VIII. Baross-utca 4. — **Hosszu Sándor** urnak. Legjobb ha két lovas eséplőgépet vásárol. Forduljon az I. Magyar Gazdasági Gépgyárhoz, melynek hirdetését lapunkban megtalálhatja. Megrendelésénél hivatkozzék lapunkra. — **Lázár József** urnak. Az állítólag beküldött előfizetést eddig még nem kaptuk meg. A hiányzó számokat elküldöttük. Kérdésére már egyszer feleltünk, most ismételve tudathatjuk, hogy ha az említett ingatlan tényleg birtokában van és tehermentes, kaphat reá kölcsönt, de kölcsönt venni úgy, hogy abból fizesse ki a még majd csak azután megveendő ingatlanokat, bajos. Egyébként ezt próbálja meg az önhöz legközelebb eső takarékpénztárnál. — **Csikovics Pál** urnak. Levelére külön levélben válaszoltunk. Szívesen segítünk, ha tudunk. Lapunk iránti jóakarát köszönjük, szíveskedjék továbbra is terjeszteni. — **Egy régi előfizető.** O-Kécske. Cimeket, czegeket nem ajánlunk. Olyan fajta vállalkozás sok van Budapesten, de nagyon kevés köztük a megbízható. Levelezőlapján említett czeget nem ismerjük. Tessék megírni, hogy mi végett akar hozzá fordulni, tán mi könnyebben eligazítjuk. — **Ifj. Körössi Kálmán** VI. oszt. tanulónak. Mi azt nem birtuk megtalálni, hogy a kérdett helyen van-e polgári iskola.

G. J. urnak. *Nagy-Lak.* Ha a szerződésben kikötött 10 évi időtartam lejárt, senkit sem lehet arra kényszeríteni, hogy a közösségben tovább is megmaradjon. A közösség megszüntetése iránti pert a törvényszéknél, ügyvéd közbenjöttével kell megindítani. — **Gy. J.** urnak. Nyilvános sorsjátékot egyedül a pénzügyminiszter engedélyével lehet rendezni és pedig az engedélyokiratban előírt módon és feltételekkel. Az önéhez hasonló esetben a pénzügyminiszter minden valószínűség szerint meg fogja az engedélyt tagadni. — **V. J.**-né urnónek. Ifj. Vastagh György lakik: Budapest, IV. Lipót-utca 54. — **Rudics Gergely** urnak. A spiritizmus az ujkori divat mókái közé tartozik. Nehéz megérteni, miben áll, mert az erről szóló könyvek ezt nem magyarázzák meg. Ne tessék megvenni, mert bosszusan löki el. A spiritiszták azt állítják, hogy előttük a meghalt emberek szelleme megjelen s feltett kérdéseikre felelet ad. Mi sokszor megpróbáltuk ezt, de sohasem jelent meg előttünk semmiféle szellem. Ideges uriaszonyoknak való móka ez. Ugyanilyen ködös dolgok a hipnotizmus és a telepátia is. Ne tessék ilyen érthetetlen dolgokkal foglalkozni, amelyeknek semmiféle gyakorlati hasznuk nincsen. Az ilyesmik kiforgatják az embert a józan észjárásból anélkül, hogy okulna valamit. Egy gazdasági könyv beszerzése minden esetben több hasznot hoz.

Sorsjegyekről. **S. M.** Baja, **H. M.** Baja, **M. K.** Jattó, **B. J.** Gnor, **Gy. I.** Püspök-Hatvan, **E. K.** Földes, **Bódor János** és **Molnár Vendel** uraknak. Sorsjegyeik nem lettek kihuzva.

Kiadóhivatali értesítés. *Berbás József, Németh Imre, Székely Miklós, Bóka Lajos.* Előfizetésük 1900. ápril 30-án jár le. *Hattu Péter, Koós József, Sinkó István, Szücs Péter, Tóth János, Rucz Lajos, Bíró József, Lévai Balázs, Bek József, Bertalanits Mihály, Bernecker Ferencz, Fa Géza, Pap József, Gombkötő Mihály, László Antal, Halász József, Bölcsey Mihály, Füzzy Mihály, Kovács Mihály, Boldog István, Kele Pál.* Előfizetésük 1900. május 31-én jár le. *Fekete Titusz, Hajdó Péter.* Előfizetésük 1900. augusztus 31-én jár le. *Pataki József, Bérdi János, Farkas Sándor, Lohsteiner József, Tóth István.* Előfizetésük 1900. október 31-én jár le. *Dara József, Bunics Jánosné, Kelemen István.* Előfizetésük 1900. február 28-án jár le.

Budapesti placzi árak.

Budapest, január hó 13-án.

Gabona. (Árak métermázsánként értendők.) *Buza* 76—81 kg *iszavidéki* 7.60 frttól 8.30 frtig, *pestvidéki* 7.55 frttól 8.25 frtig *fehértmegyei* 7.60 frttól 8.30 frtig, *bácskai* 7.50 frttól 7.75 frtig *bánsági* 7.00 frttól 8.25 frtig.

Rozs 70—72 kg. 6.05 frttól 6.30 frtig.

Árpa: takarmánynak 60—62 kg. 5.70 forinttól 5.80 frtig *vetni való* 62—64 kg. 5.40 frttól 5.60 frtig, *sörfőzdei* 64—66 kg., 6.25 frttól 6.50 frtig.

Zab 39—41 kg. 5.35 frttól 5.45 frtig.

Tengeri 78—82 kg. 4.60 frttól 4.85 frtig.

Liszt ára 100 kg.-ként.

Sz.	0	1	2	3	4	5	6	7	8
	13.30	12.70	12.10	11.40	11.10	10.80	10.20	8.70	6.00

Buzakorpa, finom 4.30, durva 4.20 frt zsákkal együtt.

Egyéb magvak: *mák* 25—30 frt; *bab* fehér nagyszemű 6.00—7.50 frt, *apró* 6—7.00 frt, *tarka* 6—6.40 frt, *lencse* 7—9 frt, *borsó* héjas 4.00—5.00 forint, *köles* 5.30—5.80 frt, *kendermag* 11.50—12.00 frt, *repce* 11.50—12.85 frt. *lóhere* 42—52 frt mm.-ként.

Takarmányvásár. *Régi széna* 2.10—3.00 frt, *muhar* 2.00—2.80 forint, *zsupszalma* 1.30—1.70 frt, *alomszalma* 1.10—1.30 frt.

Juhvásár: *hizalt ürü* páronként 14.00—20.00 frt, *feljavított juh* 00—00 frt, *kiverő juh* 96.00—11.20 frt, *kecske* 13—15 frt.

Sertésvásár. (Kőbánya.) 100 kgr.-kint élősúlyban 4% és 45 kgr. levonás az életre. *Elsőrendű* 300—380 kgr. nehéz sertésért 50—51 frt., *vidéki sertés* könnyű páronként 250 kilóig 49—50 frt. — Szalonna 56—62.

Marhavásár fizetnek páronként: *elsőrendű jármos ökörért* 350—380 frtig; *középmínőségűért* 300—340 frtig; *gyenge minőségűért* 260—270 frtig; *hizott magyar és tarka ökor jobb minőségű* mm.-ként élősúlyban 31—34 frtig, *hizott magyar és tarka ökor középmínőségű* 27—30 frtig. *Fejős tehén,* magyarfajt 20—32 forintig, *tarka* 20—32 frtig mm.-ként. *Elő borju* 1 kgr. élősúlyért fizetnek minőség szerint 35—46 krt. *Vágott borju* 1 kgr. hussúlyért fizetnek 52—56 kr.

Budapesti központi vásárcsarnok árai.

Baromfivásár. *Tyuk* páronként 1.20—1.30, *csirke* 0.60—0.70 *kappan* 1.70—2.00 frtig, *pulyka* 3.50—4.50 frtig.

Tojás. 1 láda 45.00—47.00 frtig, *meszes* 37—38 frtig, *tea-tojás* 100 drb 4.50—4.60.

Tejtermékek. *Teavaj* 1—1.25 frt, *főzővaj* 60-70 kr., *turó* 8—12 kr. kgr.-kint.

Zöldség. *Sárgarépa* 100 kötés frt 0.40—0.50, 1 mmázsa 2.50—3.00, *Petrezselyem* 100 kötés 7.00—8.00, 1 mmázsa 3.00—4.00, *zeller* 100 drb 0.80—1.20, *karalábé* 0.60—0.80, *vöröshagyma* 100 köt. 0.50—0.80, 1 mmázsa 4.30—4.50, *foghagyma* 100 köt. 0.00—0.00, 1 mmázsa 16.00—20.—, *vörösrépa* 100 drb 0.70—1.20, *fehérrépa,* *fejéskáposzta* 7.00—10.00, *kelkáposzta* 100 darab 1.50—3.00, *vörös káposzta* 7.00—10.00, *fejessaláta* 1.20—2.00, *kötött saláta* 1.40—1.20, *burgonya,* *rózsa,* 1 mmázsa 2.20—2.60, *sárga* 2.50—2.60.

A „FÜGGETLEN UJSÁG”

kiadóhivatalában

megrendelhető a

Magyar Földmivelők Naptára.

Ara postai küldéssel együtt

35 krajczár.

K. Nagy Sándor

„Ügyes bajos ember könyve”

ára postai küldéssel együtt **1 korona 10 fillér.**

GAZDASÁGI SZÁMVITELI NAPTÁR.

Ara postai küldéssel **85 kr.**

Magyar kölcsönös állatbiztosítás mint szövetkezet

Budapest, VII., Ferencz-körut 30. szám.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD:

LOVAK ÉS SZARVASMARHÁK elhullása következtében beállott káresek megtérítésére.

Kártérítési igénye fennáll:

ha közönséges és járványos betegségekben, vagy baleset folytán pusztul el az állat, — továbbá ha a szövetkezet kényszer-vágást kénytelen elrendelni.

A díjak rendkívül mérsékeltek.

Az intézet élén állanak: Báró Sztojanovits György földbirtokos, elnök, báró Ambrózy Gyula földbirtokos, gróf Bethlen Balázs cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, dr. Bély László országgy. képviselő, földbirtokos, Chernel György cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, báró Jósika Gábor cs. és kir. kamarás, országgy. képviselő, földbirtokos, gróf Korniss Károly főrendiházi tag, földbirtokos, báró Nyáry Béla cs. és kir. kamarás, földbirtokos, gróf Ráday Gedeon földbirtokos, dr. Simay Aladár a „Magyar agrár és járadékbank r.-t.” gazdasági tanácsosa, dr. Tetétleni Armin ügyvéd, Tahy István cs. és kir. kamarás, a pesti gazdasági egyesület alelnöke, földbirtokos, Zalesky Jenő földbirtokos, dr. Pajor Ignác földbirtokos, intézeti vezérigazgató, igazgatósági tagok.

Felvilágosítással szívesen szolgál az igazgatóság és a vidéki ügynökségek.

Készpénz kölcsön

földbirtokokra és házakra

a valódi becsérték háromnegyed részéig
20—60 évi törlesztésre. Birtokos fölmondhat
bármikor, pénzintézet ellenben nem.

Lebonyolítás 14 nap alatt.

Konvertálás bélyeg- és illetékmentes.

Semmi előleges költség.

Beküldendő csakis telekkönyvi kivonat és kataszteri
birtokiv-másolat.

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, VI., Váci-körut 39.

A hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosok által is aján-
lott intézetünk tíz évi fennállása óta 50,000,000 frnyi kölcsönt
szavaztatott meg.

Tessék

árjegyzéket kérni

a világhírű erfurti mag-
vak budapesti főraktárától.

J. C. SCHMIDT erfurti magtermelő német cs.
udvari szállító képviselője

Radwaner és Rónai

Budapest, V. ker., Nádor-utca 8. sz.

1898. évi forgalom: 26,239 bál.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti

gyapju-aukeziókra

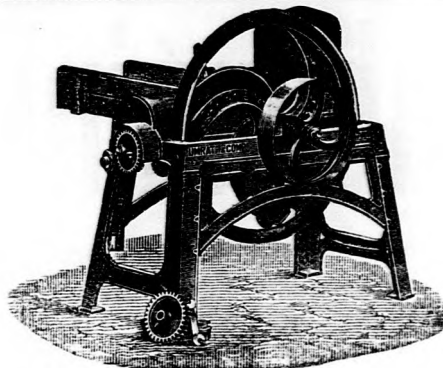
melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen július
és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Buda-
pest, Dunaparti teherpályaudvar” címzett gyapjuküldemények
a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben,
valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással
szolgál:

HELLER M. s Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

Szecs kavágók szabad. önműködő
kiemelőkészülékkel.

Répa vágók, Darálók

!! Gőzfűlesztő készülékek !!

!! legújabb, legkényelmesebb berendezéssel. !!

UMRATH ÉS TÁRSA

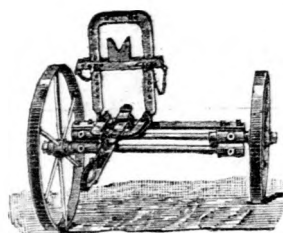
mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPEST,

V. ker., Váci-körut 60. sz.

Gőzcséplőkészletek 10 lóerőig.

Ipar-mozgonyok 100 lóerőig.

Az 1899. évi szegedi mezőgazdasági kiállításon „új és figyelemre méltó” jelzővel kitüntette.

Szab. kéttengelyű „Bóni” eketaliga.

!! Legújabb szerkezet!!

Tartós, szilárd, nem kopik, nem dől, domboldalon nem farol, az ekét egyenletesen vezeti, kenése folytonos és gazdaságos, kevés vonóerőt igényel.

Pillanat alatt állítható!

Megrendelhető:

Nyirbátorban: Mandel Eduárd és társainál.
Budapesten: A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél
Alkotmány-utca 31. szám.)

Bächer és Melichar czégnél (VI. Nagymező-utca 68.)

Más rendszerű vas-eketaligákat átalakításra elvállalunk.

**A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár
részvénytársaság:**

szarvasmarha, borjú, juh, kecske,
bárány és sertések

bizományi eladásával

foglalkozik.

A bizományba küldött állatokat — kísérő nélkül lehet feladni.
A tulajdonosnak az eladásnál nem szükséges jelen lenni.
A feladott állatokra a feladási-vevény ellenében megfelelő

előleget nyújt

hatóságilag megállapított kamatláb mellett.

Vasuti küldemények czimzendők:

Vásárpénztár, Budapest, Ferencváros.

Levél-, sürgöny, telefonczim: „Vásárpénztár—Budapest.”

ALFA SEPARATOR (RÉSZVÉNY-
TÁRSASÁG)
ezelőtt PFANHAUSER & Co.
ALFA-SEPARATOROK (LEFÖLŐZŐ-GÉPEK)
MINDENMÉJ TEJGAZDASÁGI ESZKÖZÖK.
Tejgazdasági telepek teljes felszerelése.
* **BUDAPEST** *
VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 45.
(ROYAL SZÁLLODA)

Gabonáinkat Vetőmagvak

értékesítsük a

legelőnyösebb beszerzése és értékesítése

Magyar Mezőgazdák Szövetkezeténél, Budapest, V. ker., Alkotmány-utca 31. szám.

Szuperfoszfát,

chilisalétrom, kénsavas-káli, kénsavas-ammon

és egyéb műtrágyaféléket, továbbá

I a r é z g á l i c z 98—99%

jegecsekben és örölve, valamint egyéb permetező anyagokat legjutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi-ipar részvénytársaság

BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCZA 8.

„Patria” irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Budapest, (Köztelek.)